

Seat No. : _____

NO-109

November-2017

B.Sc., Sem.-V

SE-305 : Chemistry

(Soil Composition and Analysis)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer the following questions :

(1) Explain the different types of soils. 7

OR

Discuss the composition of soil.

(2) Discuss soil profile. 7

OR

Explain the role of macro nutrients in soil.

2. Answer the following questions :

(1) Explain how potassium can be measured in the soil by flame photometry. 7

OR

Explain how available phosphorus in the soil can be determined.

(2) Explain the method for the detection of total nitrogen present in the soil. 7

OR

Discuss soil fertility and productivity of soil.

3. Answer the following questions :

(1) Explain how total sulphur in the soil can be measured. 7

OR

Discuss how calcium can be measured in the soil.

(2) Explain the mechanical analysis of soil. 7

OR

Explain the method for the detection of lime and liming material in the soil.

4. Answer the following questions :

(1) Explain how silica can be measured in the soil. 7

OR

Explain the method to determine manganese in the soil.

(2) Explain how sodium in the soil can be measured by flame photometry. 7

OR

Explain how Fe (II) and Fe (III) in the agricultural soil can be measured.

NO-109

3

P.T.O.

5. Answer the questions in short :

14

- (1) Define Soil.
- (2) In what forms organic matters are present in soil ?
- (3) What is the role of potassium in the plants ?
- (4) What is the importance of soil analysis ?
- (5) What is the importance of soil reaction ?
- (6) Write the chemical reaction of nitrogen of soil with H_2SO_4 .
- (7) How will you prepare blank solution for the detection of potassium in soil ?
- (8) Which solution is used as a buffer solution to bring pH 4.8 for detection of total sulphur ?
- (9) What is the importance of mechanical analysis of soil ?
- (10) How interfering oxidizing agents can be removed in the detection of Fe ?
- (11) State Kuhn's colorimetric principle for the detection of pH of soil.
- (12) How will you prepare exact 1 ppm solution of manganese for its detection ?
- (13) What is the importance of lime in soil ?
- (14) For what reason mercury sulphate solution is added in the detection of total manganese in the soil ?

NO-109

November-2017

B.Sc., Sem.-V

**SE-305 : Chemistry
(Soil Composition and Analysis)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

(1) જમીનના જુદાં-જુદાં પ્રકાર સમજાવો.

અથવા

જમીનનું બંધારણ ચર્ચો.

(2) જમીનની રૂપ રેખા (Profile) સમજાવો.

અથવા

જમીનમાં મેકો (મોટા-ગુર) પોષકતત્ત્વોનો ફાળો સમજાવો.

2. નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

(1) ફ્લેમ ફોટોમેટ્રી દ્વારા જમીનમાં રહેલા પોટેશિયમ કેવી રીતે શોધી શકાય તે સમજાવો.

અથવા

જમીનમાં રહેલા પ્રાપ્ય ફોસ્ફરસ કેવી રીતે શોધી શકાય તે સમજાવો.

(2) જમીનમાં રહેલ કુલ નાઈટ્રોજન શોધવાની પદ્ધતિ સમજાવો.

અથવા

જમીનની ફળદ્રુપતા અને ઉત્પાદકતા સમજાવો.

3. નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

(1) જમીનમાં રહેલ કુલ સલ્ફર કેવી રીતે માપી શકાય તે સમજાવો.

અથવા

જમીનમાં રહેલ કેલ્શિયમ કેવી રીતે માપી શકાય તે ચર્ચો.

(2) જમીનનું યાંત્રિકીય પૃથક્કરણ સમજાવો.

અથવા

જમીનમાં રહેલ લાઈમ અને લાઈમીંગ પદાર્થ માપવાની પદ્ધતિ સમજાવો.

4. નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(1) જમીનમાં રહેલ સિલિકા કેવી રીતે શોધી શકાય તે સમજાવો.

7

અથવા

જમીનમાં રહેલ મેંગેનીઝ માપવની પદ્ધતિ સમજાવો.

(2) જમીનમાં રહેલ સોડિયમ ફ્લેમ ફોટોમેટ્રી પદ્ધતિ દ્વારા કેવી રીતે માપી શકાય છે તે સમજાવો.

7

અથવા

ખેતી ઉપયોગી જમીનમાં રહેલ Fe (II) અને Fe (III) કેવી રીતે માપી શકાય તે સમજાવો.

5. નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં લખો :

14

(1) જમીનની વ્યાખ્યા આપો.

(2) જમીનમાં કાર્બનિક પદાર્થો કયા સ્વરૂપે હાજર હોય છે ?

(3) પોટેશિયમનો વનસ્પતિમાં શો ફાળો છે ?

(4) જમીન પૃથક્કરણની શું અગત્યતા છે ?

(5) જમીનની પ્રક્રિયા (soil reaction)ની શું અગત્યતા છે ?

(6) જમીનમાં રહેલ નાઈટ્રોજનની H_2SO_4 સાથેની પ્રક્રિયા લખો.

(7) જમીનમાં રહેલ પોટેશિયમના અનુમાપનમાં રિક્ટ (blank) દ્રાવણ કેવી રીતે બનાવશો ?

(8) કુલ સલ્ફરમાં અનુમાપનમાં pH 4.8 લાવવા માટે કયું દ્રાવણ વાપરશો ?

(9) જમીનનાં યાંત્રિકીય અનુમાપનની કઈ ઉપયોગિતા છે ?

(10) Feના અનુમાપનમાં નડતરરૂપ ઓક્સિડાઇઝિંગ પદાર્થો કેવી રીતે દૂર કરવામાં આવે છે ?

(11) જમીનનો pH માપવાની કુહ (Kuhn) રંગમિતિય પદ્ધતિનો સિદ્ધાંત લખો.

(12) મેંગેનીઝના અનુમાપનના પ્રયોગમાં તેનું 1 ppm નું ચોક્કસ દ્રાવણ કેવી રીતે બનાવશો ?

(13) જમીનમાં લાઈમની અગત્યતા શું છે ?

(14) જમીનમાં હાજર કુલ મેંગેનીઝના અનુમાપનમાં મરક્યુરી સલ્ફેટનું દ્રાવણ શા માટે ઉમેરવામાં આવે છે ?